

ГОНТАРЕНКО ЛІЛІЯ ДМИТРІВНА

Гонтаренко Лілія Дмитрівна (10.07.1948, Харків) – бібліограф, документознавець. Фахівець з формування і використання фондів патентної та нормативно-технічної документації зі стандартизації, технології роботи зі спеціалізованим фондом. Співробітниця відділу науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів (ВІП) Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка (ХДНБ).

У 1971 р. з відзнакою закінчила Московський державний інститут культури за спеціальністю бібліотекар-бібліограф. Працювала на посадах бібліографа, старшого бібліографа, головного бібліографа науково-методичного відділу Брянської обласної дитячої бібліотеки (1971–1974); бібліотекарем відділу обробки і організації каталогів Кіровоградської обласної універсальної наукової бібліотеки (1974–1975, тепер міста Кропивницький).

З 1975 р. працює в ХДНБ у відділі науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів (ВІП) на посадах старшого бібліографа (1975–1977), головного бібліотекаря (1977–1980), завідувачки сектору нормативно-технічної документації зі стандартизації (1980–1990), головного бібліотекаря (1990–2015), бібліотекаря I категорії.

У 1977 р. закінчила з відзнакою вищі державні курси підвищення кваліфікації керівних, інженерно-технічних і наукових працівників з питань патентознавства і винахідництва у Харкові.

Л. Д. Гонтаренко в 1980 р. очолила новостворений у ХДНБ сектор нормативно-технічної документації зі стандартизації. Розробила для структурного підрозділу документацію різного рівня і призначення –

організаційно-управлінську і технологічну; впорядкувала норми на операції, процеси роботи з документним масивом і довідково-пошуковим апаратом до нього; оптимізувала формування, організацію і ведення (корегування) фонду і каталогів стандартів; долучала до консультаційної співпраці викладачів кафедри фондів і каталогів Харківського державного інституту культури.

Започаткувала інформування фахівців ХДНБ про надходження до відділу нових стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи; створила тематичну картотеку цих документів з алфавітно-предметним покажчиком, виступала з повідомленнями про фонди нормативно-технічної і технічної документації бібліотеки на підприємствах, в установах та ЗВО міста.

Водночас із керівництвом сектором у 1980 – 1990 рр. Л. Д. Гонтаренко була призначена відповідальною за науково-методичну роботу ВІП. У цей час у ХДНБ здійснювалося методичне керівництво бібліотеками областей України з популяризації техніко-економічної літератури на допомогу науці та виробництву. Лілія Дмитрівна неодноразово виїжджала у відрядження до різних регіонів, у тому числі Миколаївської, Донецької, Вінницької, Полтавської, Львівської, Івано-Франківської, Сумської, Луганської, Харківської (Краснокутського, Зміївського, Лозівського районів) областей, представляючи ХДНБ самостійно і в складі бригад Міністерства культури УРСР для комплексних перевірок роботи бібліотек. Здійснювала аналіз планово-звітної документації обласних універсальних наукових бібліотек, зокрема з питань роботи з технічною літературою, складала узагальнюючі довідки, готувала методичні рекомендації, огляди.

На посаді головного бібліотекаря Л. Д. Гонтаренко сформувала дієздатну розгорнуту нормативну базу – основу подальшої роботи з надання інформаційних послуг у ВІП. Розроблені, відредаговані, оновлені організаційно-управлінські, інструктивно-методичні, технологічні регламенти для відділу в цілому, чотирьох різних за характером

фондоутримання і характером обслуговування користувачів секторів – від «Профілю комплектування» до «Методики проведення екскурсій у ВІП». Узгоджені, приведені до оптимального стану чинні норми на численні виробничі процеси відділу.

Відповідала за наукову діяльність ВІП, входила до складу секції Вченої ради ХДНБ; брала участь у наукових дослідженнях різного рівня – «Фонди нормативно-технічної документації підприємств та установ Харкова» (2013–2014), «Історія ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Хроніка фактів і подій. Персоналії ВІП» (2013–2014), «Бібліотечна енциклопедія Харківщини» (2016–2018), за результатами яких складені звіти, підготовлені повідомлення, статті. Лілія Дмитрівна є автором, укладачем і співукладачем понад 30 профільних видань і публікацій на сторінках збірників наукових праць ХДНБ, матеріалів науково-практичної конференції «Короленківські читання», у бібліотечній та технічній періодиці. Бібліографічні та біобібліографічні покажчики і методичні посібники, укладені Л. Д. Гонтаренко, розкривають фонди патентів і стандартів ХДНБ у хронологічному і видовому аспектах, інформують про події і напрямки роботи, а також розповідають про колег і читацький актив ВІП, про видатних винахідників-земляків. Лілія Дмитрівна є укладачем і співукладачем майже всіх випусків серії біобібліографічних покажчиків «Винахідники Харківщини» про представників наукової еліти регіону.

Протягом тривалого часу Л. Д. Гонтаренко очолювала виробничу ділянку з формування, організації і розкриття підсобного фонду ВІП, сумарного обліку майже двомільйонного масиву спеціалізованого і підсобного фондів. Відстоювала позиції відділу в питанні обробки й організації підсобного фонду за УДК, тепер ця система класифікації повертається у практику роботи бібліотек.

Свої знання і досвід Л. Д. Гонтаренко вкладає в розвиток відділу, ХДНБ, враховуючи інформаційні потреби науковців, винахідників, фахівців з

патентознавства і стандартизації. Сферою її професійних надбань є бібліографія, документознавство, технологія роботи зі спеціалізованими фондами патентів і стандартів.

Л. Д. Гонтаренко здійснювала громадську діяльність – входила до складу профкому ХДНБ, груп народного контролю.

За багаторічну сумлінну плідну працю, професіоналізм, особистий внесок у розвиток бібліотеки, а також за сприяння розвитку винахідницької справи, забезпечення інформаційних потреб науки, освіти, виробництва та інноваційних процесів у Харківському регіоні неодноразово відзначена подяками і нагороджена почесними грамотами Міністерства культури України, департаменту культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації, Харківської обласної ради Товариства винахідників і раціоналізаторів та ХДНБ.

Праці

1. Науковці, винахідники, викладачі Харківського торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету : біобібліогр. покажч. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: В. Г. Прохорова, Л. Д. Гонтаренко]. Харків, 2016. 53 с. : іл. Імен. покажч.: с. 51–52. (Винахідники Харківщини ; вип. 9).

2. Патентні фонди Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка (1869–2014 рр.) / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: Л. Д. Гонтаренко та ін.]. Харків, 2015. 83 с. Електрон. аналог: URL: <http://korolenko.kharkov.com/vydannia-biblioteki/dovidkovi.html#anchor16>.

3. Лук'янченко Володимир Вікторович : біобібліогр. покажч. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: Л. Д. Гонтаренко, І. В. Торно]. Харків, 2015. 25 с. Імен. покажч.: с. 22–23. (Винахідники Харківщини; вип. 8). Електрон. аналог: URL:

<https://www.docme.ru/doc/1085256/luk%E2%80%99yanchenko-volodimir-v%D1%96ktorovich> (дата звернення: 21.03.2016).

4. Екологічна безпека у XXI столітті. Наукові досягнення харків'ян [Електронний ресурс] : матеріали наук.-практ. конф. 12 трав. 2014 р. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка та ін. [уклад.: Л. Д. Гонтаренко, Г. В. Прохорова]. Харків, 2014. 212 с. URL: <http://ru.calameo.com/read/000632945301cb84ca97b>.

5. Магнитные измерения (средние и сильные постоянные магнитные поля) : указ. описаний изобрет. к авт. свидетельствам, выд. в 1966–1976 гг. / ХГНБ им. В. Г. Короленко ; сост. Л. Д. Гонтаренко. Харьков, 1978. 48 с.

6. Єрьомка Віктор Данилович : біобібліогр. покажч. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: Л. Д. Гонтаренко, О. Ф. Лукашова]. Харків, 2014. 28 с. (Винахідники Харківщини ; вип. 7). Електрон аналог: URL: <http://ru.calameo.com/read/000632945e5533bf15d6c> (дата звернення : 14.05.2015)

7. Назарян Мирон Мігранович : біобібліогр. покажч. До 75-річчя від дня народж. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, Харків. ін-т упр. ; [уклад. Л. Д. Гонтаренко]. Харків, 2013. 49 с. Імен. покажч.: с. 40–42. (Винахідники Харківщини ; вип. 6).

8. Грицаєнко Володимир Іванович: біобібліогр. покажч. До 75-річчя від дня народж. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: Л. Д. Гонтаренко та ін.]. Харків, 2012. 43 с. (Винахідники Харківщини ; вип. 4). Електрон. аналог: URL: <https://ru.calameo.com/read/000632945c8c44e5e1828> (дата звернення: 11.07.2014).

9. Грицаєнко Володимир Іванович [Електронний ресурс] : біобібліогр. покажч. До 80-річчя від дня народж. ; вид. 2-ге, допов. та перероб. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.:

Л. Д. Гонтаренко та ін.]. Харків, 2018. 43 с. (Винахідники Харківщини ; вип. 10). URL: <https://ru.calameo.com/read/0006329450848fbd66034>.

10. Фонды нормативно-технической и технической документации универсальной научной библиотеки: формирование и использование в новых экономических условиях : метод. рекомендации по проведению экспресс-исслед. / Харьк. гос. науч. б-ка им. В. Г. Короленко / [сост. Л. Д. Гонтаренко]. Харьков, 1993. 23 с.

11. Нормативно-технічні документи зі стандартизації у фонді ХДНБ ім. В. Г. Короленка на допомогу інформаційній діяльності, бібліотечній та видавничій справі : бібліогр. покажч. / Держ. закл. «Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка» ; [уклад.: Л. І. Кравченко, Л. Д. Гонтаренко]. Харків, 2012. 62 с.

12. Володимир Павлович Лавріненко : біобібліогр. покажч. / Держ. закл. «Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка» ; [уклад. Л. Д. Гонтаренко]. Харків, 2011. 16 с. Імен. покажч. : с. 14–15. (Винахідники Харківщини ; вип 2).

13. ЦБС Сумской и Черкасской областей в системе библиотечно-информационного обеспечения промышленных звеньев АПК : (справка) / сост.: Н. Г. Кинская, Л. Д. Гонтаренко. Харьков, 1986. 10 с.

14. Бантюков Євген Миколайович : [винахідник, патентознавець] : біобібліогр. покажч. / Держ. закл. «Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка» ; [уклад.: Л. Д. Гонтаренко, О. Ф. Лукашова]. Харків, 2010. 47 с. (Винахідники Харківщини ; вип 3).

15. Россіхін Василь В'ячеславович : біобібліогр. покажч. Ч. 1 / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: В. Г. Прохорова, Л. Д. Гонтаренко]. Харків, 2008. 25 с. (Винахідники Харківщини ; вип. 1).

16. Россіхін Василь В'ячеславович : біобібліогр. покажч. Ч. 2 / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: В. Г. Прохорова, Л. Д. Гонтаренко]. Харків, 2008. 77 с. (Винахідники Харківщини ; вип. 1).

17. Состояние и задачи планирования работы отделов технической литературы областных библиотек : метод. рекомендации / Харьк. гос. науч. б-ка им. В. Г. Короленко ; [сост.: Л. Д. Гонтаренко и др.]. Харьков, 1981. 15 с.
18. Деятельность отделов технической литературы научных библиотек Украинской ССР : (обобщающая справка) : [1984–1986 гг.] / сост.: Л. Д. Гонтаренко и др. Харьков, 1987. 22 с.
19. Главный библиотекарь – главный наставник. Славные имена славной библиотеки // Бібл. форум: історія, теорія і практика. 2016. № 3. С. 42–47.
20. М. М. Назарян – вчений, винахідник, педагог // Назарян Мирон Мігранович : біобібліогр. покажч. / Харків. держ. наук. б-ка. ім. В. Г. Короленка ; [уклад. Л. Д. Гонтаренко]. Харків, 2013. С. 4–6. (Винахідники Харківщини, вип. 6). Електрон. аналог: URL: <http://ru.calameo.com/read/00063294572b4daaa45ce>.
21. Біль відведу руками // Лук'янченко Володимир Вікторович : біобібліогр. покажч. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: Л. Д. Гонтаренко, І. В. Торно]. Харків, 2015. С. 4–7. (Винахідники Харківщини ; вип. 8). Електрон. аналог: URL: <http://bit.ly/1WQjqF6> (дата звернення: 11.05.2016).
22. Фонд патентів і стандартів як складова частина інформаційного потенціалу регіону // Документально-інформаційні ресурси ХДНБ ім. В. Г. Короленка : зб. наук. ст. Харків, 1996. Вип. 2. С. 27–35.
23. Усе життя – пізнання світу // Єрьомка Віктор Данилович [Електронний ресурс] : біобібліогр. покажч. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: Л. Д. Гонтаренко, О. Ф. Лукашова]. Харків, 2014. С. 5–9. (Винахідники Харківщини ; вип. 7). URL: <http://ru.calameo.com/read/000632945e5533bf15d6c>.

24. Гонтаренко Л. Д. Стогній Є. С. Життя у невтомному пошуку / Л. Д. Гонтаренко, Є. С. Стогній // Електротема. 2012. 10 січ. – 6 лют. С. 9; 7–20 лют. С. 9.

25. Винахідники Харківщини [Електронний ресурс] // Бібліотечна енциклопедія Харківщини : регіон. корпорат. проект / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. Харків, 2017. Бібліогр. наприкінці ст. URL: <http://libenc.korolenko.kharkov.com/bibliotechna-enciklopediya/bibliografiya/78.html> (дата звернення: 21.11.2017).

26. Создано общество изобретателей: [о круглом столе, посвящ. методике техн. творчества] // Панорама. 1994. № 10 (март). С. 13.

27. Стогній Євген Степанович [Електронний ресурс] // Бібліотечна енциклопедія Харківщини : регіон. корпорат. проект / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. Харків, 2018. URL: <http://libenc.korolenko.kharkov.com/bibliotechna-enciklopediya/personalii/85.html> (дата звернення: 10. 02. 2018).

28. Фонд патентної документації Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка [Електронний ресурс] // Бібліотечна енциклопедія Харківщини : регіон. корпорат. проект / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. Харків, 2017. URL: <http://libenc.korolenko.kharkov.com/dokumentni-fondy/fond-patentnoi-dokumentatsii-kharkivskoi-derzhavnoi-naukovoi-br-biblioteku-imeni-v-h-korolenka.html> (дата звернення: 15.02.2019).

Джерела

1. Прохорова В. Г. Провідник науково-технічного прогресу (1943–1990 рр.) // Бібліотека в історичному просторі трьох епох : до 125-річчя Харків. держ. наук. б-ки ім. В. Г. Короленка : нариси. Харків, 2011. С. 182–189. Електрон. аналог: URL: <http://elib.nplu.org/object.html?id=1443> (дата звернення: 27.03.2014).

2. Короленківці – ювіляри 2008 року : Лілія Дмитрівна Гонтаренко // Хроніка Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка : інформ. бюл. 2008 р. Вип. 4(40). С. 27.

Кравченко Людмила Іванівна

Статтю створено 17. 04. 2018